

Napovedi za vso Slovenijo - Kmetijski inštitut Slovenije / Vinska trta
/ 65. Zatiranje ameriškega škrdatka - prenašalca zlate trsne rumenice

65. Zatiranje ameriškega škrdatka - prenašalca zlate trsne rumenice - 26.06.2023 09:58 - Zaključeno

Zlata trsna rumenica je neozdravljiva bolezen trte, ki jo povzroča karantenska fitoplazma *Grapevine flavescence dorée* (FD). Bolezen se v vinogradih zelo hitro širi s pomočjo prenašalca **ameriškega škrdatka**. Za preprečevanje širjenja te nevarne bolezni je ključnega pomena odstranjevanje okuženih trt in pravočasno zatiranje njenega prenašalca. Več informacij o Zlati trsni rumenici in ukrepih za obvladovanje širjenja najdete na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin RS (UVHVVR): <https://www.gov.si teme/zlata-trsna-rumenica/>.

Zatiranje ameriškega škrdatka je obvezno:

- v vinogradih za pridelavo grozdja na celotnem razmejenem območju zlate trsne rumenice, ki zajema vse tri vinorodne dežele
- v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih povsod po Sloveniji

Za učinkovito zatiranje ameriškega škrdatka je pomembno, da z zatiranjem pričnemo pravočasno, preden se v vinogradih pojavijo odrasli škrdatki in ko je trta povsem odcvetela. Glede na podatke o spremljanju razvoja ameriškega škrdatka in fenološkega razvoja vinske trte bo potrebno opraviti prvo zatiranje z insekticidi.

Natančnejše časovne roke tretiranj za posamezna območja v Sloveniji na podlagi spremljanja razvoja trte in ameriškega škrdatka napove Javna služba zdravstvenega varstva rastlin. Napovedi so objavljene v prognostičnih obvestilih, ki so dostopna na spletni strani Agrometeorološkega portala RS: <http://agromet.mkgp.gov.si/pp/>.

1. ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRDATKA V VINOGRADIH ZA PRIDELAVO GROZDJIA, BRAJDAH IN OHIŠNICAH V RAZMEJENEM OBM ZADRŽEVANJE

Razmejeno območje je sestavljeno iz **okuženega območja** in **varovalnega pasu**. **Okuženo območje** razmejenega območja je območje, v katerem se izvajajo ukrepi obvladovanja (zadrževanja) zlate trsne rumenice. **Varovalni pas** razmejenega območja je območje, v katerem se izvajajo ukrepi izkoreninjenja. **Žarišče** okužbe je okuženo območje v varovalnem pasu razmejenega območja za zadrževanje, v katerem se izvajajo ukrepi izkoreninjenja. **V vinogradih za pridelavo grozdja ter v brajdah in ohišnicah je obvezno zatiranje ameriškega škrdatka v celotnem razmejenem območju: v okuženem območju, varovalnem pasu in v žariščih okužbe.**

Število obveznih tretiranj v vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenih območjih je pri integriranem varstvu določeno po občinah. Vinogradnik lahko zmanjša opredeljeno število obveznih tretiranj, če sam spremlja ulov odraslih škrdatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in se po opravljenem tretiranju ulovijo manj kot 4 škrdatki na eno ploščo na teden. V takem primeru mora imetnik spremljati ulov ameriškega škrdatka z rumenimi lepljivimi ploščami in redno zapisovati število ulovljenih škrdatkov, kot je navedeno v navodilih v prilogi 1 Načrta ukrepov za zlato trsno rumenico.

Preglednica: Insekticidi za zatiranje ameriškega škrdatka in povzetki omejitev uporabe na dan 23. 6. 2023

Pripravek	Aktivna snov	Odmerek/ha	Število dovoljenih tretiranj na rasto dobo
Mospilan 20 SG¹	acetamiprid	0,375 kg/ha	eno
Sivanto prime	flupiradifuron	0,5 l/ha	eno
Movento SC 100	spirotetramat	0,7 l/ha	dve
Decis 2,5 EC	deltametrin	0,5 l/ha	eno ² dve ³
Mavrik 240 EW	tau-fluvalinat	0,2 /ha	dve
Flora verde⁴	piretrin	1,6 l/ha	tri
Biotip floral⁴	piretrin	1,6 l/ha	tri

--	--	--	--

¹ sredstvo ima v letu 2023 dovoljenje za nujne primere za zatiranje ameriškega škrdatka v vinogradih za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih

² število dovoljenih tretiranj v vinogradih za pridelavo grozdja in matičnih vinogradih

³ število dovoljenih tretiranj v matičnjakih in trsnicah

⁴ sredstvo je dovoljeno za uporabo v ekološki pridelavi

Pri prvem tretiranju uporabimo pripravek **Mospilan 20 SG** ali **Sivanto prime** ali **Movento SC 100**. Ti pripravki imajo sistemski – rezidualni način delovanja in učinkovito zatirajo ameriškega škrdatka za obdobje cca. 3 tednov. Ostala sredstva s kontaktnim načinom delovanja iz preglednice 1 so učinkovita krajše obdobje (v povprečju le en teden). Za prvo tretiranje je zaradi antirezistentne strategije priporočljivo uporabiti pripravek Mospilan 20 SG ali Sivanto prime.

Drugo tretiranje: če je bil pri prvem tretiranju uporabljen Mospilan 20 SG ali Sivanto prime, za drugo tretiranje priporočamo uporabo pripravka Movento SC 100 ali Decis 2,5 ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW. Aktivno snov deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni sezoni. Pripravek Mavrik 240 EW lahko uporabimo 2 krat v rastni sezoni.

Pri tretjem tretiranju imajo prednost kontaktni pripravki: Biotip floral, Flora verde ali Decis 100 EC ali Mavrik 240 EW. Aktivno snov deltametrin lahko uporabimo samo 1 x v rastni sezoni.

Uporabimo lahko tudi pripravek Sivanto prime. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko Sivanto prime uporabi samo 1 x v sezoni. Če so vremenske razmere ustrezne – če je zračna vlaga visoka, npr. takoj po dežju, lahko uporabimo tudi pripravek Movento SC 100. Movento SC 100 lahko uporabimo 2 x v rastni sezoni.

V **ekološki pridelavi** sta dovoljena pripravka na podlagi a.s. piretrin, s katerima je treba opraviti 3 tretiranja. Ta sredstva, ki so dovoljena v ekološki pridelavi, imajo krajše delovanje, zato so presledki med tretiranjmi krajši. Drugo tretiranje opravimo 7 dni po prvem tretiranju. Tretje tretiranje se opravi 7 dni po drugem tretiranju.

Za preverjanje učinkovitosti tretiranja in poznavanja stanja v vinogradih za pridelavo grozdja je priporočljivo, da vinogradniki sami spremljajo ulov ameriškega škrdatka z rumenimi lepljivimi ploščami. Ulov odraslih ameriških škrdatkov spremljamo z rumenimi lepljivimi ploščami od meseca julija dalje na način, da:

- izobesimo najmanj od 3 do 5 plošč na ha, v primeru večje površine vinograda število plošč ustrezno povečamo,
- plošče postavimo v začetku julija in jih menjavamo na dva do 3 tedne,
- plošče pregledujemo vsakih 7 do 10 dni vse do sredine septembra, ko so škrdatki še prisotni v vinogradih,
- ulove redno beležimo.

2. ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRDATKA V MATIČNIH VINOGRADIH, MATIČNJAKIH IN TRSNICAH

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah je obvezno zatiranje ameriškega škrdatka povsod po Sloveniji, to je v razmejenih območjih in izven njih. Obvezno je treba opraviti najmanj tri tretiranja proti amerškemu škrdatku, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škrdatka z rumenimi lepljivimi ploščami. Če je na rumeno lepljivo ploščo po tretjem tretiranju ulovljen vsaj še en škrdatek, je treba tretiranje ponoviti.

Pomembno:

- Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkoma **Mospilan 20 SG** ali **Sivanto prime**, ki sta sistemski insekticida z rezidualnim delovanjem. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravek uporabi le enkrat v isti rastni sezoni. Zatiranje lahko opravimo tudi s pripravkom **Movento SC 100**, s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš.
- V matičnih vinogradih je treba paziti na korenčno dobo.

3. ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRDATKA V VINOGRADIH IZVEN RAZMEJENIH OBMOČIJ ZLATE TRSNE RUMENICE

Izven razmejenih območij zlate trsne rumenice zatiranje ameriškega škrdatka v vinogradih za pridelavo grozdja ni obvezno, je pa priporočljivo opraviti vsaj eno tretiranje, če je ameriški škrdatek v njih navzoč, oziroma, če je populacija velika. V vinogradih je priporočljivo spremljati ulov ameriškega škrdatka z rumenimi lepljivimi ploščami.

Fitofarmacevtska sredstva je potrebno uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi. **Vsa sredstva, ki so dovoljena za zatiranje ameriškega škrdatka, so nevarna za čebele. Zato je pomembno, da se prvo zatiranje opravi takrat, ko je trta že povsem zaključila cvetenje.** Pred uporabo insekticida je treba pokositi cvetočo podrast v vinogradu oziroma na drug način preprečiti, da bi jo FFS doseglo. Pri uporabi je treba upoštevati Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev.

Datum objave obvestila: 26.06.2023 09:58

Obvestilo prognostičnega centra: Napovedi za vso Slovenijo/Kmetijski inštitut Slovenije

Objavil/a: ŽIGON Primož

Pripravil: **Primož Žigon**

Seznam registriranih FFS

